

Egyes szám

Lapunk számára külföldi hirdetések elfogad: ...

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ára egy évre...

Négyhasábos petit sorért egyszeri hirdetésnél 5 kr, háromszorinál 4 kr...

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Színházügy.

(Vége.)

„Állandó színházunk igazgatójától egyéb kellekek mellett, megkívánom, hogy minden más foglalkozás mellőztével egészen e feladatnak éljen. Oly nehézségekkel jár együtt a mi állandó színházunk igazgatása, — ha oly egyénre bízott, aki nemcsak egyéni reményeit, hanem a színházunkhoz kötötteket is valószínű komolyan ohajtja, — hogy azok elviselése egy ember tehetségét teljesen igénybe veszi, de egyszersmind oly szép feladat, hogy egy ember ambícióját kielégítheti. Itt specialis kötelességek várnak a vállalkozóra, melyek közt legfontosabb és legfőbb a színészet nálunk megingatott hitelének helyreállítása és állandó színházi közönség teremtése.

Szükséges, hogy színiigazgatónk minden oldalról független, de a lehetőség határai közt alkalmazkodó és ügy belintézkedéseiben, mint a közönség irányában tapintatos, solid legyen, — közönségünk jellemét, szokásait, sajtóságait, műveltségi állását, igényeit, gyöngéit már előre ismerje, folyvást tanulmányozza és méltányolja, — az irányadó körökkel egy vagy más módon összeköttetésbe jönni s azokkal folyvást jó egyetértésben lenni igyekezzék, — úgy számra, mint tehetségre nézve tekintélyes társulatot tartson, — a bensős rendre nézve megállapított elveket erélylyel érvényesítse, úgyhogy kifelé minden egyes tag, rokonszenvet és becsületet keltsen maga és az igazgatóság iránt, — különös gondot fordítson a színművek megválogatására, helybees és erkölcsiség tekintetéből, a játéktrend élénkségére, a nyelv tisztaságára és az illúsió gyöngéd kezelésére, melyre főtényező a szerep kifogástalan, folytonos tudása, kimerítő próbák, szakavatott rendezés, kellő díszletek, csinos ruhátár, végre jó zenekar, mely a színházi zenekarok boszantó egyhanguságát kerülje, változatos, élénk és élvezetes legyen.

Amennyiben állandó színházunk berendezése körül egyes intézkedések még ezentul történnének, és amennyiben egy és más, újabb tapasztalások nyomán, a nemes város pénztárának különös terhelése nélkül még átídomítandó és átídomítható volna: cél-szerűnek vélem minden ily intézkedésre nézve a vállalkozó véleményét meghallgatni, mert ő azon egyén, akinek színházunk s különösen színpadunk részleteibe legjobban be kellend magát élnie s akit ily intézkedések legközelebből érdekelnek.

Elkerülhetlennek tartom, hogy az igazgatóság ügye már e napokban eldőltessen. Nem lehet elég gyorsan intézkedni arról, nézve, hogy vállalkozóknak, bárki legyen is az, elég ideje maradjon az előintézkedések megtételére, különösen pedig a már folyamatban levő s husvét táján bevégezendő szerződéses időszak felhasználására. Minden késeidelem nagy költséget és még nagyobb fáradságot okozna a vállalkozóknak.

Ámbár minden kezdet nehézségekkel jár s különösen állandó színházunk igazgatásának kezdetben nem kis akadályokkal kell megküzdenie, — mindamellett is elkerülhetlennek tartom, hogy vállalkozóknak mindjárt kezdetben úgy számra, mint tehetségre nézve kitűnő, tekintélyes társulattal álljon elő. Jól alkalmazott merészség bizonyítja a vállalkozó életrevalóságát, biztosítja a vállalat sikerét, míg félénk, szálkeltő intézkedések bizalmat rontanak, eredményt kockáztatnak. Gyakran hallunk ily szemrehányó megjegyzéseket: „ha közönségünk volna: volna jó társulatunk is” — „ha jó színtársulatunk volna: járnánk a színházba.” Színiigazgató, aki feladatát ismeri és állására méltó, nem fog ily meddő vitakérdésekre becsatlakozni, hanem amit ad, azt lehetőleg jól adja s elkészíti arra, hogy ha minden erőfeszítés mellett bukás lenne is sorsa, legalább elmondhassa I-ső Ferenczezel: „minden elveszett, csak a becsület nem.”

Állandó színházunkat még a jelen év folytatni megnyitandónak vélem; mert szomorú dolog volna, hogy e nagy áldozatokkal létrehozott intézet, rendeltetésétől huzamos ideig elvonassék, és mert tartani lehet vele, hogy az ezen ügy iránt az építés kezdet óta folyvást fokozódó érdeklődést, minden hazatérés csak lankasztaná. — A megnyitásra legalkalmasabb időpontnak tartom szeptember végét, midőn az igazgató az októberi nagyvásár alkalmával mindjárt néhány tele házra — melyek előleges költségeit részben fedezték — számíthat és ez idény folytatására is alkalmas időpontot talál.

A vállalat tartamát célszerűnek vélem egyelőre egy 3 évből álló évkörben állapítani meg, mert méltányos dolog, hogy az első év valószínű jövedelmének élvezője, a későbbi következő évek metalmáni terheit is viselje, de leginkább azért, mert a mi vállalkozóinkra nehezedő erkölcsi célnak elérésére több év okvetlenül szükséges. Ez intézkedés arról is biztosít, hogy az első évi igazgató, nem fog forgórozott eljárások által a közönség kimerítésére törekedni, mert anyagilag is érdekében állandó, hogy az érkeket minden tekintetben egyenlően ossza fel s közönséget ne csak teremteni, de állandósítani is igyekezzék.

Mintegy a debreczeni vállalkozó érdeke a legtöbb tekintetben egyis azonos nemcsak a földesurkódó városi hatóság, de a közönség érdekeivel is, teljesen a vállalkozóra vélem bizandónak egyes tagok szerződését, darabok kiválasztását, előadások berendezését, a beléptidjakkal meghatározásait s általában minden szakintézkedést. Nem lehet akadályozóbb színiigazgatóra nézve, mint egyes tagok tulságos kényeztetése, egyes művek szellemi leröszkölése s általában a vállalatot kívül álló egyeseknek a vállalatra elhatározó befolyása. Különben is érdekeben állandó a vállalkozónak a közvéleményi fontosságra emelkedett nézeteket kismerni, saját nézeteivel a lehetőségig egyesíteni s általában nem — ami lehetetlen — mindenkiné, de a jobb, nagy többségnek tetszését keresni.

A színészetre nézve általában igen ohajtandó volna, hogy a dráma, a vele rokon vígjátékkal s még legfőképpen a népszínművel együtt az operától elválasztassék. A dráma igényei nagyon különböznek az opera igényeitől, de szorosan véve, közönsége is egészen más van az operának, mint a drámának, és bár a kettő közti határvonalak nincsenek is pontosan meghuzva, sokszor megvitattott de soha meg nem döntött tény az, hogy a természet költséget kívánó opera, magyar színházainkban — a nemzetit sem véve ki, — csak a dráma rovására állhat fen. — Azonban

képzelni sem lehet, hogy városunkban már most mindkét szakra külön színház építtessék. Hisz magában a fővárosban sem tudtak még és a jó isten tudja, mikor fognak idáig eljutni. — A vállalkozót tehát azon feladat várja nálunk, hogy világraszóló erélylyel és áldozatokkal létesített egy színházunkban a drámát és az operát egyesítse. De miképen? Egyike ez színházügyünk legbajosabb kérdéseinek. — En részéről fűdolognak tekintetem a drámát, de nem hagynám tekintet nélkül azt sem, hogy azon számrá nézve kis, de műveltségre, szellemre nézve éppen legtekingélyesb része közönségünknek, mely nem divatkórságból, de öntudatosan, hiányosnak érezne színészetünk opera nélkül, joggal kívánhatja vágyainak e részben is lehetőleg kielégítettését. En készen tartanám az opera magvát: a zenekart, a dalkart s részben a segédszemélyzetet s egyéb kellekeket, és időszakonkint mindjárt az első idény alatt adnék operát, nem mondom, hogy világraszóló, de mindenesetre lehetőleg jó operát. — Nem akarom, nem tudnám még most meghatározni: melyik évszakot választanám errenézve, bár vagy az advent, vagy a böjzt már előre legalkalmasabbnak látszik előttem s miután semmit sem fogok ígérni, amit meg is tartani eltökélt szándékom nem volna, arra sem lehetne magamat köteleznem, hogy közönségemet e tekintetben föltétlenül elégtűnem ki, — annyit azonban határozottan mondhatok, hogy a dalműnek Debreczenbe hozása, sőt annak a körülményekhez képest állandósítása vagyis évről évre ismételtetése rajtam nem múnék, feltételeim méltányosak lennének, s amennyiben vállalatom áldozatokat megbírna, áldozat hozásá-tól sem rettemnék vissza, midőn arról volna szó, hogy közönségünk operavágyó részét kielégítem s azon nemes ingert, mely művelt embereket színházlátogatásra ösztönöz, ez oldalról is folyvást frissen tartsam.

Átalános tapasztalat, hogy színpadainkon, melyek elvileg méltó jogot tarthatnak a műveltség, erkölcsiség és polgárerények iskoláinak nevére, igen kevés gondot fordítanak arra, hogy e nevet meg is érdemeljék, sőt magát legközvetlenebb tényezőjét: a nyelvet is elhanyagolják, tájbeszédnek, hibás szavak zagyvalékává, iskolás gyermekek botrányává aljasítják. — Nem élek ugyan illúsióban azt hinni, hogy nekem sikerülne, legutolsó színészetem is művészzé tételni, de annyit határozottan ígérhetek, hogy az én vállalkozásom működő egyénei és az én játéktendemy színművei a nemzeti nyelv és színművészet legelső jogos igényeinek megfelelően és a művelt közönséget könnyelmű extraneizmussal nem boszantják. En szigorú kritikát vezetnék színműveim felett, nyelv és erkölcsiség tekintetéből, és rendszeresen iskoláznám különféle nyelvekből, de különösen a magyarból, színészeim közül azokat, akiknek erre szükségére volna.

Hibás számítás szeríntem, nagyobb jelentőségű és feladatu színházunknál üres látványosságokra, vagy éppen cirksui bohóságokra súlyt fektetni. Bűvészet, komédiák nem állandósítják a közönséget, de a mi közönségünket épen ki sem elégítik. Magok a színészethez egyis csak látszólag tartozó üres látványosságok pedig a közönség izlését nemesb élvezetekről elvonják s tultelt-ségre vagy telhetlenségre vezetnek. Ahol én színiigazgató volnék, onnan teljesen kiküszöböltetnék az önálló ballet, a komédia és minden üres látvány: — én komoly, de élvezetes, és vig, de nemes irányú művek díszes kiállítását, egyes előadások kellekeinek a lehetőségű hátterai közt előteremtése, szóval velős látványosság által igyekezném a színészet szellemi és vállalkozásom anyagi eredményét biztosítani. En ovatosan járnék el a vendégszerel-tekésk körül s kello változatosságot loginkább saját működési körömben rendszeresítve, okadatoltan engednék tért fejlő tehet-ségelemek s csupán oly egyéneket vendégszerellettetnék, akik általában színészetünk előrendő esillag, különben pedig a mi közönségünk elismert kedvencét. Husonlőkép megírtánam az árfelelemések, rendkívüli előadások számát és lehető legkeve-sebb számrá szorítánam a jutalomjátékokat.

Szükségesnek vélem állandó színházunk számára városunk történelméből, vagy néptűnk életéből vett tárgyú színműveket, pályázat vagy megrendelés útján iratni. Ez azon eszköz, amely legalkalmasab: közönségünket egyrészt színházba szoktatni, másrészt polgárerényekre buzdítani, erkölcsiség és műveltségben emelni. Mert mindenki legközelebb áll önmagához és legtöbbet is legkönnyebben tanulunk a velünk összeköttetésben állók vagy állottak példájából. — Színirodalmunk előmozdítására nézve általában a lehető legcélszerűzetűbb intézkedésekre törekedném s különösen a tantímerendszert mindjárt eleinte behoznám.

Szükségesnek vélem állandó színházunk használatára egy városi állandó könyv-, ruh- és szertár megálpítását. Nem olyan, amit többé szaporítani ne kelljen, hanem a legszükségeseb példányokból olyan, ami maradandó becsűt és aminek időnkinti szaporítása a többi év folyamában nagy nehézségekkel ne járjon. Meggondolásra méltó, hogy ily tárat nemesak a most választandó igazgatónak szolgáljának könnyebbségére, hanem arra is, hogy ha a színművészeti állapotaink valaha oly változást szenvednének, hogy a nemes város saját kezelése alá venné színészetünket, amit egyébiránt csak felteszek, de semmiesetre nem helyeslehetek, — nem kellene egyszerre temérdek kiadásba merűlnie, hanem kész alapot találna a lassankint könnyűden beszerzett felszerelményekben. — E szerelményeket leltár és felelősség terhe mellett a vállalkozó rendelkezése alá vőlám bocsátandóknak. — A könyvtára nézve különösen oly intézkedést tennék, hogy az leginkább a színészek műveltségének előmozdítására számí-tott legyen és mint ilyen egyszersmind alapját képezze egy vá-rosi nyilvános könyvtárnak, mely idővel, midőn már elég tekintélyre növekedett, az egész közönség számára megnyitvánák.

Ellenben kötelezném magamat, hogy évenkint legalább is 6 előadást rendezek, egyet a színházi állandó alapfőke, másikat a nyugdíjintézet, négyet pedig különféle közvezélok javára. A bementidjakkal különösen a középosztály és köznépt által használni szokott helyiségeken lehetőleg olcsóra szabnám. Például a földszinti zártszék árát 50 — 60 krra, a földszinti beme-nt és emeleti zártszékét 40 krra, az emeleti állóhelyét 20 — 30 krra, a karzatét pedig 10 krra, vagy lehetőleg még emélt is kevesebbre. Havi bérletnél 25, idénybérletnél pedig 50%-ot en-gednék. Illéssy György.

A szem.

— Felolvasásra készített humoreszk. —

Motto: Néz rózsám, „a szem”-embe, Mit olosol belőle!

(Vége.)

A kékszemről az orvos azt állítja, hogy általában erősebb s tartósabb a feketénél. És aligha nincs igaz az orvosnak; mert annyi bizonyos, sőt kétségenkívül tény, hogy a kékszem erejével, míg ifjak vagyunk (tapasztalásból beszéllek) gyakran meg kell küzdenünk s nem csekély harcztot vívunk, míg végre is azt vesszük észre, hogy a kékszem győzött és mi földre sujtatunk s tőrre hullva ismerjük el felettünk való hatalmát. Szünteleni pillogása mellett, van a szemnek bizonyos esete, midőn az állhatatlan szem egy kiválasztott tárgyon merő állandósággal függ, sőt nem ritkán rendes teendőjét is feledi miatta, például a predikáció alatti szundikálást — ez állapotot, nem kétkem, kitalálhatják szerelmes hallgatóim! hogy ez csak akkor áll be, midőn az ember szerelmes és szerelme tárgyán saturalva édeleg! A kékszemről azt mondja a közmondás: hogy

„Kék szem szerelmes. Fekete veszedelmes!”

... de miben fekdjük az erő s az elismert előny, melyet amaz a fekete felett kivívott... magában a szemben-e, vagy annak színeben, vagy leebb, szép birtokosa dobogó szívében, nem tudhatni; annyi azonban igaz, sőt tagadhatlan, hogy az állandóságot ma is kékrű hában festik; pedig mi szebb, erősebb és szeretetreméltóbb, mint az állandóság?! Egyébiránt a feketeszemek dethonizálását realitásnak indult korunk is hatalmasan elősegíté. Nemzetgazdászai szempontból ugyanis, ott ahol lehet, takarítani kell; az irás ugyanazt mondja: hogy „dolgozzunk míg nappal vagyunk, mert előz az éjszaka, melyen senki sem munkálkodik;” de ez nem elég a föld embereinek; az éjet is gyakorta meglöpjük s mivel macskaszemmel nem bírnak a sötétséget, hogy dolgozni lássanak, oszlatni szűkség, mire pedig pénz kell; — hát ha a feketeszemek éjszakája fellebben: a tyukok és egyéb lábas jószágok aludni sietnek — s urok fejébe legalább is azon reméltetés gondolatot villantják, hogy mily sok pénz kell esztendőn át világbelire!!!

A szem mel legtöbbben foglalkoznak a költők és szerelmesek, azért-e, mert a lelketlen tárgyaknak is van szemök és így igen általános eszköz; vagy azért, mert maig sincs kimerítve sajátságai; vagy pedig azért, mert azt, miáltal kudarcztot vallunk, legnehezebben vagy soha sem feledjük? En ez utóbbit hiszem. Ámbár a szerelmeseknél az az ok is állhat, hogy mintán minden szerelmes vak. — a vak pedig a nap és világosság után sohajt, — azonképen ezek is. S ki hinné? az irodalom legszebb gyöngyei az olyan sorok, melyekben a szem ragyog:

Sírt az ég egyik szemével, A másikkal novotelt; Páros ívű szép szivárvány Koszoruzta keletet!

Lehet-e ragyogva kelő hajnal, sötét felhő nélkül, lehet-e mosolygó szem, barna szemöldök nélkül? Egyik dal ugyan a koremszorosnéhoz kőkényszemű lányért zeng, a másik pedig „feketeszem éjszakáját” dala. De mint-hogy a dal, a szerelme feselő rózsáról elriadt pillangó s a pillangó pedig csapodár és ledér, tehát hinni nem lehet neki, mint a kaczer lednyak!

A szem temérdek variálókban használtatik. Most nagyotdöznek vele, majd hunyorgatják; ami szemet szur, görbe szemmel szoktak rá nézni, sokan kivált a szerelmesek leginkább 4 szemköt szerel-nek beszélni, sőt a más szemében a szálkát meglátja, a magáéban nem a gerendát; nem ritkán az egymással szembe-menők szembeállnak, farkaszemmet néznek; a bünsők szembeálltatnak (confronture) bár a szembe-sítés a szerelmeseknél is divat mint a dal zengi:

„Szembe bába m ha szeretez Ha nem szeretsz el mehetez!”

Szemágyra veszik a gyümölcs-dézdmlő tolvajt s az olyan szemekkel, melyeknek mellékeve „láncz” reá törvényt látnak, hogy máskor szemelőtt tartsa azon elvet, miké-p a gazda szemé mindent lát. A szemet legeltetni is szokták azon, ami szembe tántik, olvasnak is belőle, a szemet hordozni is szokták, főleg a tekintélyt, hatást vadászók.

Van szem-e: a parázstűznek, tengernek, esőnek, sőt hogy a fának is legyen, meg szemzik. A szem példánykép a jótékonyágra. Ezt mondja a rigmus:

„Jótűben oly légy, mint a szem, Mindent megláss, csak magad nem.”

A szem bizonyágtűtelben, állításoknál igen nagy szerepet visz. Sokkal hitelesebb a szemmel látó tanu, mint a füllel halló, ha még akkora midási fülekkel bírná is! (De csak nappal!)

A szem a játékban is jelentékenyen igénybe vétetik. Ha valakit megakarunk lepni, hátulról tréfásan szeméit befogjuk, játékban a szembe-kötősdí, hunyócska stb. élvezetes mulattató játékok!

„Ökör” melléknévvel a madarak közt is képvi-selve van a szem.

Van a szemeknek a mosolyon, könyvészen, látáson és nézésen kívül egy főszerepük, melyet fölömltek büjos hallgatóim egy boldogító pillantásért. Sok ember életét, lelkiádvét igényé oda egy boldog mosoly és büjos pillantás áránban.

A szép szemek, melyek csillogó könyben usznak, legyének nyájas öröm, avagy méla bu (hiszen egyis édes testvé-rek!) könyei, önkintelenül a költő azon sorait jutatták eszünkbe:

„Szép a hatyu, midőn távol honjának egéről Csendesén érkeznén, idegen tó habján ül le!”

Oh mi báj osak a könyben uszó szemek! ... tisztelem a vizet, másutt mindenütt halálos ellenségem, főleg pedig csizmában, borban és versben egyáltalán ki nem állható.

De a szemek mi sokat mondanak, hallgatásukkal is s emellett mily varázserővel bírnak! Közünk maradván a szó, hiedelmes hallgatóm! nem épen tökélet kaponyom volna; Fessliert, Lottecket, Schellinget, Hegelt, Kantot s isten tudná még kiket és miket áltanulmányoztam...

De miért is nem olyan a szép szemű szépek szíve, mint a zsebkendő, hogy névemet reá jegyezvén, örökre az enyémek lehetnének? Oh én nagyon buzgó keresztény vagyok, szeretem felebarátomat hiven s felül reá, minden szép szemű szép leányt kiválóan szeretek. Erre azonban megcsalt hallgatóm! azt jegyezheti meg valaki, hogy önző vagyok...

A szem azonban, ha nagyon tüzes, némely magam formájú szegény frátert visszaretent a beletekintéstől, mint a következő versből, melyvel egy holdféle terjengő pórtá szíve bálványának kezeit örökíteni igyekvék, megtetszik:

„Elmennék én minden napon Kedves lányka tehozád, Ha mindjárt felugozna, vagy Kisöprözne vén anyád.”

„De nem merek! nehogy ajkad Epre s szavad színezze, Tulesigazolt étvágyamat Végleteleg tetézzé.”

„Rózsá-arczod költővé tesz Nem engem! — de légedet — Sok, mit ráköltesz, attól én Csúzt kapok vagy hideget!”

„Nyakad, karod kebled hava Ha megolvad, árvíz lesz, Arra menve elmerülök, Hacsak luddá nem teszsz!”

„Hollóhajad, éjszínével Reám sötét árnyat vet, Pedig ijesz az éjszaka, Mert olajom elégett!”

„Csillag- szemed tüzet lövel, Melytől kaputom elég, Pedig nincs több s ez is kopott, Látja jól a kegyes ég!”

Curiosum kedveért még egy dolgot vélek kötelességemnek megemlíteni s unyradó hallgatóm, melyet ép a figyelem kikerülése szempontjából láttam czélszertinek utójára hagyni.

A szem en alapszik a szerelemföltés. A szerelemföltésben irigység, bizalmatlanság és gyűvaság van összevegyülve. A feltő nem bizik annak hűségében, kit szeret s irigylit másoktól kedvesnek ő rajta kívül másra, csak egy lopva vetett oldalpilla utúsát is, Avagy a napot kizárólagosan követelheti-e valaki magának? s megtilthatja-e a mívelt Európa, hogy Afrika míveletlen népére a nap ne ragyogjon? De meg a szerelemben a változatosság ép úgy megkívánlatik, mint a gyermeknél, mivel a szerelem is gyermek, kit a kölesönös bizodalom édes teje táplál, pedig a gyermekről Virgilius azt mondja:

varium et mutabile semper ne irum Colligit et ponit temere et mutatur in horum.

A szem is olyan, mint a váltó; ha lejárt, ki kell fizetni s ha nem? exequálitak. Exequens bírja kettő van. Az egyik szeledebb mint a másik. Az egyik prolóngál, a másik nem. Az álom, ez halál. Amaz unponktint exequál, ez életünkben egyszer

A szem és más exequál tárgy közt különég van. Az exequál tusok többnyire levertek az exequens bíró eltávoztá után; a szem pedig akkor nyilik fel; de a szemnél sem így van a halál megjelenteke, mert ilyenkor: prolóngata, appellata mind hiábavaló jogok!

De mivel álmos hallgatóm! az álom, langyos szellőivel körültetek lebeg és a szemhéjakat — kis világunk ablakának sötét függőnyeit — lebocsátni kezdi, amikor természetesen a látásnak is vége van s az egész természet sötét színt őlt előttünk: ennek eszköze — a szemről tartott beszédemre is gördüljön le zárfüggőnye, mely jelen beszédnek is, mint mindennek a világon elmaradhatlan kelleke a vége. S hogy boldog nyugalmatokat ne zavarjam, páratlan ünzetlenségben még csak azt sem mondom: Plaudite!

Rácz Károly II-od éves hittan-hallgató.

Debreczeni hirmondó.

— Mult vasárnap délelőt tartatott első nyilvános megvizsgálata az ujonnan szervezett polgári iskola növendékeinek. Ohajtottuk volna, ha e vizsgán, különösen az iparosok és kézművesek közül minél többen lettek volna jelen s alkalmuk lehetett személyesen is meggyőződni, hogy alig néhány hó alatti czélszerű tanítás még a gyöngébb fellegúsi gyermekeknél is megtermi a kívánt eredményt s czélszerű lenne, ha jövőre ezen polgári iskola növendékei vizsgája a főiskola imaházában minél nagyobb nyilvánossággal menne végbe. Addig is szabad pályára lépni kívánó gyermekek számára annyira szükséges iskola második osztályának felállitására szükségelendő alap a gondos szülők, lakostársaink, társulatok és a városi hatóság által meg ezen évben, a 3-dik osztályra nélkülözhetlen pénzerő pedig a jövő évben fillérenként, forintonként egybegyűlend. — A vizsga alkalmával leginkább meglepett a soha németnyelvet nem tanult gyermekeknek előhaladása irásban és beszédben: mutatványképen jónak látjuk közölni azon egyszerű párbeszédet, mit Tóth Kálmán és Müller János növendékek németnyelven s elég élénken elmondottak:

„T. Jó reggelt! — M. Jó reggelt kedves barátom! — T. Hová mégyesz? — M. Az iskolába. — T. Melyikbe? — M. A polgári iskolába. — T. Milyen iskola az? — M. Tehát nem hallottál még róla? — T. Nem. — M. Ugy tehát elmondom. — T. Tedd azt kedves barátom! — M. Egy félév óta új iskola alakult, melynek neve polgári iskola és melynek czélja azon ifjakot tudományosan kiképezni, kik kereskedők, iparosok vagy kézművesek akarnak lenni. — T. Es hány osztályra van ezen iskola felosztva? — M. Jelenleg csak egyre, mert többre oap nincsen, de remélhető, hogy kegyes adakozások folytán jövő évre 3 osztályra lesz. — T. Az igen szép, de mit tanultok ott? — M. Azt is elmondhatom neked. Tanuljuk a magyar- és németnyelvet és levelezést, számtant, szépirást, természetrajzt, rajzolás, történelmet, vallást és éneket. — T. Es mi haszna van ebből a kézművesnek? — M. Mi haszna? az különös kérdés; tehát ne legyen a kézműves vagy kereskedő művelt, nem nagy hasznára leend az neki? — T. Oh, azt magam is behatóan, de ha ezélőt lehetett ily mívelés nélkül elélni, miért nem volna az most is lehető? — M. Miért nem? Mivel a XIX-dik században élünk, amidőn minden állásbelitől igen sok kívánlatik és igen sok szükségeltetik a boldogulásra. — T. Abban igazad van barátom, azt magam is behatóan, de már nem változtatatok semmit sem a dolgom, mert már kézműves vagyok. — M. Az igaz, de te is tanulhatsz és iparkodhatsz még. — T. Jól van, azt tenni fogom, de mondd meg kedves barátom, miért tanuljátok a magyarnyelvet, hát nem tudtok magyarul? — M. Ejnye, he különös kérdés ez, hogy ne értenék magyarul, ha magyarok vagyunk, de nem tudunk helyesen beszélni és írni és az még is szegény. — T. Igazad van, magam sem vagyok képes helyesen írni s mindíg nevetek leveleimen, melyeket szüleimnek írok. — M. Azon ne csodálkozzál, azt mind tanulni kell. — T. De te azt mondád, hogy a helyes beszélgetést is tanulni kell? — M. Hogy ne, tehát azt hiszed, hogy itt a nép jól beszél? — T. Miért ne beszélne jól? — M. Miért, azt mindjárt megmondhatom, felesérel az e-t-t-vel, az ó-t-t-vel, azután nem tudja az iket igeket beszélni stb. — T. Tehát mondj példát ezen hibákn. — M. Például, jó helyett hát-ódes helyett ide-t: jőjön helyett jőjjik-et mondanak. — T. Tehát ez hibásan van beszélve? — M. Hogyne s mert ezt elnézzük, holnap még több hibát engedünk magunknak. — T. Ez ellen tehát nincs szavam, sőt a többi tantárgyat is szükségesnek tartom. — M. Elhiszem, mily szép lesz p. o. ha rajzolni vagy szépen írni tudunk, ha a számlát jól értjük, a természet tudományait szépen is alkalmazhatjuk, a történelem által jó hazánkat, a vallástani oktatás által jó keresztényekké és az ének tanlása által buzgó templom-járókká neveltetünk, végre ha any-

nyelvünkön kívül még más nyelvet is, melyre annyira szükségünk van, megtanulunk. — T. Mennyire fájtalom, hogy már nem mehetek veletek az iskolába! De mondd meg, mikép alakult ezen iskola és hányan jártok obba? — M. Az iskola félév óta áll fen, alapját a helybeli gözmalom-társulat Csanak és Szabó útt igazgatói emlékére tette le, a tömbel a főtiszt, superintendentiánk levé. Tanítványok 35-en vagyunk. — T. Es kik tanítótok? — M. Van 5 tanító és sokat kell tanulnunk, de azért örömmel tanulunk, mert szükségét szemünk előtt tartjuk stb.

□ Kovács Ferenc jogtanár ur már körünkbe érkezett s holnap délelőt 9 órakor tartja széköfoglaló beszédét.

(k. s.) Miért hagynánk nyom nélkül egy szegény de a közjóra működés terén hosszú évek során buzgalommal s erélyes tevékenységgel működött munkás életi ember emléktét? Hiszen sok pályatérén nagy küzdelem, magasztos hivatás, annyi erély vétetik igénybe s jutalma csak annyi, ha róla megemlékezünk. Csabay Pál a magyar haza vidéki szinigazgatói egyik legkitűnőbbje, f. évi februárhó 27-kén Debreczenben, 61-dik évében jobblétre szenderült. Ott halt meg, hol 42 éves színész, 35 éves szinigazgatói közéletéből 30 évig mint szinigazgató élt s e városnak hatóságilag kebeleztet lakosa volt. E szerény, de ugy az összes magyar haza szinművészei, mint minden ismerőse előtt szilárd jelleméről s felülmulhatlan becsületességéről ismert egyéniség, 30 év során e városban méltó elismerést, közbecsülést s közszerepetet bírt s minden mivelte osztálybelinek barátságát bírta, mint ezt a temetésen részvételt megjelent nagyszámú közönség együttléte tanúsítja. Megható volt látni koporsójánál síró özvegyét, ki hű női ápolással enyhítte hosszas szenvedéseit. Méltó volt temetése életéhez, melyet a nemzeti nyelv mívelésének s a szinművészet előhaladásának szentelt; magas műveltséggel bírt a nemzeti nyelvészeten, minden irata mint szilapjai a nyomdák díszére szolgáltak. Az ő igazgatása alatti tagok voltak nagyrészen ama nagy művészek, kik a nemzeti színházat megalapíták; páratlan szigorral ápolta s mívelte a magyarnyelvet, mit társalgás közti beszédben is gyöngébb helyreigazitásokkal védelmezett. Népes temetésen részt vett Reszler István szinigazgató ur egész társulata, mely megható gyászénekével tanúsítja az elhunyt iránti kegyeletes részvétét. Pályabérül az agg művész koporsójára két lelkes houleány küldött egy babér- és egy mirtussal vegyes borostyán-koszort. Utolsó pályabér a babér, mit koporsóján vitt sírjába az agg művész s a mirtus, mit sírkövén hagyott a kegyelet. Béke hamvaira!

** A febr. hó 22-én tartott kaszinó-bálban nagyon kevés számmal jelentek meg. A nők — látva hogy a vendégek száma nem szaporodik — csakhamar el akartak oszlani, de a vihar miatt, mely mindinkább dühöngött — a gyalog hazamenetel lehetlenné lett. Bérkocsit pedig nem lehetett kapni semmi áron sem s így kénytelenek voltak mindaddig várni, míg azon bérkocsi, mely a vendégeket felvitte, a kitűzött órában meg nem jelent, amidőn is a vendégek, ezen az egyen, egymásután szállitattak haza.

□ Jövő szombaton leend Foltényiné asszony jutalomjátéka, ki erre Kovács Pál veterán íróknak „Nem szabad a királylyal tréfálalni” czimű három felvonásos vígjátékát választja. Tehetséges színésznők megérdemli, hogy a közönség pártoló részvétél mentil nagyobb mérvben találkozzék.

□ A mult heti nagy hóvihar miatt a bécsi kis lutria tétémenyei a február 25-iki húzásra nem érkezvén föl, az itten rakott számok nem játszottak, mi az ambo-nyertesekre igen kellemetlenül hatott. A bécsi lottó-directionál azonban intézkedés tététt, hogy a tétémeny-összegre a szelvény előmütatása mellett, 3 hó lefolyása alatt az illetőknek visszaadassanak. Nem ártana ha az itteni collectorok ez intézkedésről magyar fordításban is értesitenék a közönséget.

□ A kertészegyleti bál a „fehérlő” szálloda tere mében m. hó 25-én tartatott meg. A tánczerem, mint szintén a melékkelhelyiségek, czélszerű berendezés és csin tekintetében semmi kívánnivalót nem hagytak föl, mit ugy a bárendező bizottságunk mint a derek vendéglősnek méltán érdemül róhatunk föl. Sajnos, hogy Frohner ur az ingyencsek kívánnaimunk — mikép akarta, eleget nem tehete, mert a vasuti közlekedési akadály miatt, halait, vadpersenyéit, féczárait csak pár órával a bál előtt kaphatta meg s így étlapját oly rövid idő alatt eléggé változatossá már nem tehete. Egyébiránt a jökedy nem hiányzott s a mulatság csak reggel ére véget.

== A kertészeti egylet igazg. választmányának intézkedése folytán, a tőczóskerti felügyelőnél le van tété a megszedett ótó galyak névsora, melyekből tétése szerint választhat mindenkül s a választottakat azonnal ki is kapja, csakhogy mindenki apró czébulákkal legyen ellátva, melyekre a fajt feljegyezhesse s a galyra ráigonyólhassa, ha a fajtakat össze nem akarja tété.

Midőn d' Eon lovag Erzsébetet elhagyta, bucsut vőn Woronkowitz is.

„Nehézzen esik” — mondá a miniszter — „hogy azt eltarzni kell látnom, ház első ideutassan omela, 200,000 embernél és 15,000,000 rubelnél többé került fejedelemszanyunknak”.

„Mogongedem” — válaszolt a lovag: — de azt is haszonalón kell elismernie excellentiának, hogy az őn fejedelemszanyja s annak miniszterei, oly dísziséget arattak, mely addig fog tartani, míg a világ fenáll.”

E beszélgetés a hetesztendő s burkus háboru ketlekezéséről és következményeiről. — mondá később a lovag. — bizonyára azon eddig ismeretlen okoknak, melyekből Erzsébet Francziországa szövetségre lépett.

Veranillesba érkezésekor kitüntetéssel fogadtatott a lovag, Choiseul herceg által, ki Bernis apát helyett külügyminiszterre neveztetett vala. Ő magával hozta az 1758. Deczember 30-kán kelt új szerződés helybenhagyását Erzsébet által, melyben Orosz- Svéd-országek és Dánia is szövetségesek lőnek. A negyedik alkudozás volt ez, melyet ő kezdet meg s véghez is vitt. XV. Lejodis magán audientiat adott a királyi kincstarból fizetendő a 2000 lívre összegről szóló nyugdíjrendeletet küldött neki (1760 Deczember 24-kén). Minált a hatalmasságok képpen tárgyelték, nehéz betegsége esett a lovag.

Midőn l' Hospital örgről, boráji szerencsétlenségéről értesült, le velet írt neki, melyben gyöngéd részvételt tanúsítá.

Betegségéből feladulva s télenségekben uralkozva, vágyat kapott a lovag, minált szeretett Nadége megérkezésé vő. s. a csatatéreket meglátogatni s néhány óra Mars zászlója alá állani. Egész Európa hercezt. A lovag levelet kelt a királytól, melyekből fogva Auclamp tábornagy, Broglie tábornagy unokája dragonosai közé soroztatott s segédje lőn a tábornagnak s annak gróf testvérjének. Azon politikai összekötölések, melyek már őt a hatalmas Broglie-házhoz csatlótták, ez által még szorosabbok lőnek. Bármily kalónhöz társadalni állás volt is, későbbben mégis mindig követé lovagunk Broglie grótot minden szerencsefordulatában.

Több hónap telt el azallt s Nadége mégsem érkezett meg, sőt lovagunk legkisebb hírt sem kapott felőle. Csodálkozva írt Poinsonnier urnak a követéségi orvosnak Sz. Pétervárra, kinek betegségi bizonyítványát közönséhte s ki félígmeddig titkeiba is avatva volt.

Végre három kínos hó múlva a következő válasz jött: Szt. Pétervár, 1761 Február 10-kén.

TÁRCSA.

Cotillon.

A lezajlott forasng egyik csinos és népszen táncvizsgálma alatt az étközösöshökhan vonult özbevegynél nemtanosolók közt, egy kis szőcsuro történt a Cotillon (tűz- vagy lepketánc) nemzetisége fölött, egyik német, másik franczian eredetűnek állitá azt; — az így azonban akkor nem döntetelt el.

XIV-dik Lajos franczia király szerelemre vágyakodó naive, egész sorát választá ki az udvarhölgyeknek, kiket királyi kegyelmével előrasztott s kik őt viszont szerelemmel boldogítván, egyszersemind az uralmat is csóban kezébe ragadták. I. a Mothe d' Argentour kisaszony az anyakirályné szép ifju udvarhölgye volt az első láklygyűjtő; — szegénykét a hatalmas Mazarin bibornok boszontól csakhamar apocza-szárába vonulásra kényserített. — Az ifju király hozsuhól a bibornok rajtát unokahágyával a szép Moncelni Mária val költől szerelmi viszonyt — s a bibornok alig bírta meggátolni, hogy e forró szerelem házassággá ne nője ki magát; rágtán férjhez kellett adnia a férjettől egyútt Olaszországba küldenie; eközben eszköze a királyné Maria Theresia infanszögbe egybekelését. Azonban a már házas király sem talva felejteti előbbi kedvesét; helyére csakhamar az orleansi hercegező udvarhölgyét, a nemanyira szép, mint szeretetreméltó della Valier kisaszonyt állitá; de mellette még Montespan m. a rquis a királyné palotadámája is elég ügyes volt, ritka szépséggel behálózta a királyi fogékony szívét s így egyszerre két kedvese volt a királynak, kiket a királynéval egyutt ennek kocsijában még a túborba is megával hurcolt: ritka odaudással írta ezen eldátatást a szeleli királyné s alkalmazott e méltatlan hámsó okosá kora halálát. Az ugyesebb Montespan marquisé végre győzött vágytáranéja fölött s de la Valiere kisaszony a karmeliták sardájába vonult. Csakhamar új fellétre nyújtott Montespan asszonynak alkalmat a rendkívül szépségű Fontange Angelika kisaszony, ki 1680-ban jött az udvarhoz. A 18 éves szép márványhölgy gyönyörű alakja elbűvölé a gyulekony királyt — az új kedves, kamatosoló adta vissza Montespan asszonynak az általa okozott keserűségeket. Hercegezővé neveztetvén ki, még búzákehé lőn; havonként 100,000 tallért tékozolt el, ugyanannyit kapott csakereken ajándékba királyi kedvesétől. Soha nem hágtott ily fokra s

fényezés az udvarnál, mint e ragyogni s parancsolni vágyó hölgy uralm alatt; Lajos a tekintetben hiven követé kedvesei példáját, sáran követék egymást a buján ragyogó unepélyek s mind a szép kedves tiszteletére. Nam volt elég ideje Lajosnak, hogy e szellem nélküli szépséget egészen megunja, egy hirtelen halál mit a Montespan asszony által okozott mérgeknél talajdöntőnek, véget vetett a szerelemnek. A király megtiltalt szerelmi hajlamának utolsó tárgya d' Aubigné Francciska a későbbi Maintenon marquisé volt, ki a világ csodálatát vívta ki, míg előbbre csak boszankodni tudott. E Jeles nő neve XIV-dik Lajos utolsó 32 uralkodási éve történetével ugy egybe hozza, hogy a királyi család s általában az egész országba vonatkozó legkisebb eszeleményt sem találhatni, melyből az ő befolyása ki nem tánik.

A derek Maintenon marquisé, az őt megelőzőt királyi kedvesek, különösen pedig a buja pazar fényt azó szép Angelika idejében nő uralomra alkalmazták e guayos nevezetel: „le regime des cotillon s.” Az egymást erős udvari tánczánepélyek alkalmazásával gyakran lehetett e czímet a legbensőbb udvari körökben is hallani, — mi egy udvari kedves kamoránok azon ezmet adá, hogy e czímet egy bujos új tánczemberen öröklisse. Így szerkeszté össze s hozta dívalba a tánczot, melyben minden a nők parancsára történtek, — ezért nyerte e táncz a „cotillon s” nevet, mely szó, valódi értelmében a s ó k a n y a s k á t jelent. E tánczban előjogok vala a tánczosnőknek, szivok hajlamát követve, a különféle evolútiók után, magoknak kényök, kedvök szerinti tánczosokat választani és így tánczban is nyitlan behozonyítani a „le regime des cotillon s” guymondat igazságát.

Szerintünk tehát e táncz nem telivé franczia eredeti; de eredt legyen az bárminő nemzetiségből, épen nem csodálhatni, ha e táncz különösen tánczkedvelő ifjaknak a fiatal leányunknál már csak azért is egyike lőn a kedvelt tánczoknak, mert abban a szivhajlamot illeszté gyöngéd módon nyilvánitthatják.

Politikai ármányok.

(Folytatás.)

Erzsébet-ügysztalhatlan volt a lovag elutazása miatt. Hasztalan próbált meg minden asszonyi eselt, minden kísérletet, hogy hajlama tárgyát magához billesse. Midőn ez nem sikerült neki, ígérlet tététt vele, hogy csakhamar visszatérénd s elhozozá őt kegygyel s ajándékokkal.

500 hold

künyvi telajú birtok; a debreczeni határba, a b. szobozslai vasut-állomástól 1 órányira, alkalmas gazdasági-épületekkel, malommal, kényelmes urilakkal, angol-gyümölcsös- és zöldséges-kerttel 3 vagy 6 évre igen kedvező feltételek mellett haszonbérbe adandó. — Bővebb értesítés szóval levél által nyerhető Debreczenben Öv. Riekl Antalné asszonyságánál, Piacz 1828. sz. a. 3-6

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város törvényszékének, telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, hogy Kis István és neje Ágoston Terézia hatvanutczai 2124 aftra becsült 3655 számú beltelkők a rajta levő épülettel, 1865. május 15, szükség esetében június 16-dik napján d. u. 3 óraker a helyszínen tartandó nyilvános árverésen el fog adatni. — Az árverési feltételek, a telekhivatal irodájában megtekintethetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1864. január 18-kán tartott üléséből. 2-3

Marha-só

2 frt 60 krjával számítva mázsáját Riekl József Zelmós kereskedésében bármily mennyiségben hapható.

Alóírt tisztelettel figyelmeztetem a t. ez. közönséget miszerint, dus választékosságban található raktárban **angol kristályüvegek és kacsintgatókba** foglalva. Föladatamol tüzetem ki, hogy **személyesen** utazom ide, ezen egészen új **készítményű conservations-üveget** bemutatandó.

Ezen **kristály-készítményű** üvegekre vonatkozólag még különösen azon megjegyzést batorokodom tenni, hogy azok a leggyöngébb szemnek is a legnagyobb és legkellembes látást kölcsönözik, azon előnyt is nyujtván, miszerint soha nem szükség erősebbel feleserélni.

Azonkívül nagy választékban található raktárban **saját, ugy francia, angol, müncheni és shweiczi gyártmányok**, a legfinomabb szinbázi-látások **fekete, elefántesont, teknősbéka s gyöngyház foglaltványban** 4, 6, 8 és 12 üvegre. NB. színtelenek!!! Tüvesövek 1-től egész 3 óra-tányvi láterővel, tábori- és vadász-esövek, kicsinyítő-üvegek a legjobb készítményű.

Mindenféle nagyító-üvegek, schweiczi rajzeszközök, rudas-körzők nulla számmal, zseb-körzők, hüvelymérők, szögmerő üvegek, hév- és légmérők, szeszmerők, irányítók, napórák, vízmérceék, olvasó-üvegek, borotváló-tükrök, porüvegek; mindenféle szines szemüvegek fém; fűjös szemeknek, tömfényképek és készületek; stb. stb.

Végül még megjegyzem, hogy az előszámlált cikkek csak általam és **személyesen** adotnak el, mely ezéltől raktáramot a „Bika” vendéglő 4-ik számú szobájában állítottam fel.

!!! Itt tartózkodásom csak szerdáig terjed!!
U. i. Mindenféle elhasznált szemüvegek és régi ilyféle tárgyak csorében elfogadotnak, szintugy gyártmányaim árjegyzéke a mérnök urak számára díj nélkül odatik ki.

Kancsal vagy műtözött szemek számára nagy választéku és legjobb **amerikai szemüvegekkel** szolgálhatok.

Löwinger Károly látszerész és látszerész raktár birtokosa Pesten.

Fris vetemény-mag

kapható **Gaszner Károly** fűszerkereskedésében, Debreczenben.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani, **Fl e i s c h m a n n** és **Weber** pesti magkereskedőktől, bizományilag birt és nevezett urak által a legbiztosabb természetűtől beszerzet mindenemű gazdasági, konyha-kerti és virág-magvakat, az itt nem kaphatókra, valamint az árjegyzékben foglalt, nagyválasztéku élőkfa, cserje és virágnövényekre megrendeléseket elfogadok, melyek a leggyorsabban és pontosabban teljesíttetnek Jegyzékkel ingyen szolgálak Ez alkalommal ajánlom egyszersmind legjobb minőségű fűszerárúimat, lehető jutányos árak mellett és szállítási-tüzetbeni szolgáltatimat. 2-6

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi váltótörvényszéknek 1865. évi febr. hó 27. n. 2131. 2132. 2133. és 2134. számok alatt kelt végzése folytán ezenal közhírré tétetik, mikép **Balogh Lajos, Medgyeasz Károly, Simonffy Lajos és Kémery Dániel** mint felperesek részére **Máthé János** debreczeni lakos mint alperestől összesen 6390 frt váltót tartozások s járulékaik erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen boltbeli árucikkek, házbitorok stb. nevezett alperesnek helybeli gr. Dégenfeld-ház alatti boltjában s csepőutezi lakásán folyó évi mérzsiushó 8. napján d. e. 9 óraker s a következő napokon nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghivatnak. — Debreczen 1865. márcziushó 2. — A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó. 1-1

Hirdetmény.

Alóírottnál Nyiregyházán a könyvkötőüzlethez tartozó mindennemű műszerek, ezek között egy ke-rekes prés — értékben 200 frt — szabad kézből jutányos áron eladóvá tétettek. — Bővebb felvilágosítást nyerhetni e tárgyban öv. Czuteh Mátýásné-nél Nyiregyházán, ki az eladást teljesíti. 2-3

830.
1865.

Hirdetmény.

Néhai **Sift Erzsébet** asszony hagyatékához tartozó arany ezüst neműek, ruhák és egyéb ingóságok, az örökghyónak szentannautczán 2264. szám alatti házá-nál f. évi márczius 14-kén reggeli 9 óraker tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni. — Kelt Debreczenben a városi törvényszéknek mint gyámhatóság-nak 1865. évi febr. 22-kén tartott üléséből. 2-3

2-3

Sz a hó József m. k. jegyző,

40.
1865.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, hogy **Kis István** és neje **Ágoston Terézia** hatvanutczai 2524 aftra becsült 3655. számú beltelkők a rajta levő épületekkel 1865. május 1, szükség esetében június 1-ső napjának d. u. 3 óráin a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján bíróilag el fog adatni. — Az árverési feltételek a telekhivatal irodájában megtekintethetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1865. január 18-kán tartott üléséből. 2-3

Biztosítási értesítés.

Az adriai biztosító társaság alóírt országos főügynöksége tisztelettel jelenti, hogy **Aron Manó** és társa urak vizsgálpése folytán, az adriai biztosító társaság részére Debreczenben szervezett kerületi főügynökség vezetésével

Berger Henrik urat

bizta meg. — Kelt Pesten 1865, márczius 1-jén.

Az adriai biztosító társaság országos főügynöksége Pesten Galgóczy. Konn.

A fentebbi értesítésre hivatkozva, tisztelettel jelentem, hogy az adriai biztosító társaság

debreczeni kerületi főügynöksége

kezelését mai napon átvettem és bizalommal hívom meg a t. közönséget tűz, jég, szállitmány és emberélet biztosítási ágakban a nálam biztosításra; igérvén, hogy eljárásom a társaság közönségesen ismert jó hírnevének mindenkor méltóan megfelelő lesz.

Kelt Debreczenben 1865, márczius 1-jén.

Berger Henrik.

(Főügynökségi iroda: Széchenyitecza 1810. sz. a.)

1-3

Tábla-üvegraktár.

Az alóírt üvegyár tudatja a tisztelt közönséggel, miszerint

Berger Henrik urnál Debreczenben

(Széchenyiteczán 1810. sz. a.)

egy tábla-üvegraktárt felállított, ahol mindennemű tábla-üveg nagyban, legjutányosabb határozott gyári áron kapható.

Liebig János és társa fekete-erdői üvegyárna.

1-3

